

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

EL

Γνώμη 02/2022

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 322, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ)

σχετικά με την πρόταση της
Επιτροπής για κανονισμό του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και
του Συμβουλίου για την
τροποποίηση του κανονισμού
(ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046
σχετικά με τους
δημοσιονομικούς κανόνες που
εφαρμόζονται στον γενικό
προϋπολογισμό της Ένωσης
[2022/0125(COD)]

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	01-14
Πρόστιμα, άλλες χρηματικές ποινές και κυρώσεις	01-02
Η διαχείριση των προστίμων και των χρηματικών ποινών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού	03-07
Πρόσφατη νομολογία	08-10
Η πρόταση της Επιτροπής	11-14
Γενικές παρατηρήσεις	15-18
Ειδικά σχόλια	19-27
Αποζημίωση	19-21
Αρνητικά έσοδα	22-25
Τόκοι υπερημερίας	26
Εγγραφή των οριστικών προστίμων και χρηματικών ποινών στον προϋπολογισμό	27
Προτεινόμενες τροποποιήσεις της πρότασης της Επιτροπής	28
Παράρτημα	
Παράρτημα Ι – Προτεινόμενες από το ΕΕΣ αλλαγές και σχόλια επί της πρότασης της Επιτροπής	

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και ιδίως το άρθρο 322, παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, η οποία εγκρίθηκε στις 22 Απριλίου 2022¹,

το αίτημα του Συμβουλίου για γνωμοδότηση, το οποίο περιήλθε στο Συνέδριο στις 6 Μαΐου 2022,

το αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για γνωμοδότηση, το οποίο περιήλθε στο Συνέδριο στις 16 Μαΐου 2022, και

τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012² (εφεξής «ο δημοσιονομικός κανονισμός»).

Εκτιμώντας τα εξής:

- 1) ο δημοσιονομικός κανονισμός προβλέπει τις αρχές και τους γενικούς δημοσιονομικούς κανόνες που διέπουν τη διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ, όσον αφορά αμφότερα τα έσοδα και τις δαπάνες·
- 2) κατόπιν πρόσφατης νομολογίας σχετικά με τα πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού, η Επιτροπή πρότεινε την εν προκειμένω τροποποίηση του δημοσιονομικού κανονισμού, με σκοπό τη μείωση της υπερβολικής επιβάρυνσης των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ το συντομότερο δυνατόν· πρόκειται για διαφορετική πρόταση από αυτή που αφορά την αναδιατύπωση των δημοσιονομικών κανόνων που εφαρμόζονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης³.

¹ COM(2022) 184 final, 2022/0125(COD).

² ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1.

³ COM(2022) 223 final, 2022/0162(COD).

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ:

Εισαγωγή

Πρόστιμα, άλλες χρηματικές ποινές και κυρώσεις

01 Η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμα, άλλες χρηματικές ποινές και κυρώσεις σε επιχειρήσεις που παραβιάζουν τη νομοθεσία της ΕΕ ή σε κράτη μέλη που δεν την εφαρμόζουν, όπως περιγράφεται κατωτέρω:

- Η Επιτροπή επιβάλλει **πρόστιμα** σε επιχειρήσεις που παραβιάζουν τους κανόνες ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ⁴, η Επιτροπή καθορίζει το ποσό του προς επιβολή προστίμου κατά τρόπο ώστε αυτό να αντανakλά τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της από μέρους της επιχείρησης παραβίασης των κανόνων ανταγωνισμού. Ωστόσο, το ποσό αυτό δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης που έχει παραχθεί κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης.
- Η Επιτροπή μπορεί επίσης να επιβάλλει **άλλες χρηματικές ποινές και κυρώσεις** βάσει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης Ευρατόμ. Ως επί το πλείστον, επιβάλλονται χρηματικές ποινές, συνήθως σε περίπτωση που η Επιτροπή κινήσει δικαστική διαδικασία κατά κράτους μέλους που δεν εφαρμόζει (ορθά) την ενωσιακή νομοθεσία. Εν συνεχεία, αυτή παραπέμπει το ζήτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) βάσει του άρθρου 260 ΣΛΕΕ. Οι χρηματικές ποινές μπορούν να λάβουν τη μορφή κατ' αποκοπή ή/και ημερήσιου ποσού. Για τον υπολογισμό τους συνεκτιμώνται η βαρύτητα των κανόνων που παραβιάστηκαν και ο αντίκτυπος της παραβίασης, το διάστημα κατά το οποίο δεν εφαρμόστηκε η ενωσιακή νομοθεσία, καθώς και η ικανότητα πληρωμής της εκάστοτε χώρας.

02 Τα ποσά από τα πρόστιμα, τις άλλες χρηματικές ποινές και τις κυρώσεις τα οποία εισπράττει η Επιτροπή εγγράφονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ και καταχωρίζονται ως άλλα έσοδα. Τα ποσά αυτά διαφέρουν από έτος σε έτος και είναι συνάρτηση των οριστικών ποσών που βεβαιώνει η Επιτροπή και καταβάλλουν οι επιχειρήσεις και τα κράτη μέλη. Το 2021, αυτά ανήλθαν σε 1,6 δισεκατομμύρια ευρώ (0,7 % του προϋπολογισμού της ΕΕ).

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1).

Η διαχείριση των προστίμων και των χρηματικών ποινών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού

03 Σε περίπτωση που πρόστιμο ή χρηματική ποινή που επιβάλλει η Επιτροπή προσβληθεί ενώπιον του ΔΕΕ, ο υπόχρεος στην καταβολή τους μπορεί είτε να καταβάλει προσωρινά το σχετικό ποσό είτε να καταθέσει τραπεζική εγγύηση που να καλύπτει το ποσό αυτό⁵. Στην περίπτωση προσωρινής πληρωμής, ο οφειλέτης καταθέτει το ποσό του προστίμου ή της χρηματικής ποινής σε τραπεζικό λογαριασμό της Επιτροπής. Από το 2009, τα ποσά που προέρχονται από τα εν λόγω πρόστιμα και χρηματικές ποινές κατατίθενται σε ειδικό ταμείο, το λεγόμενο ταμείο «ΒUFI» (Budgetary Fines, ταμείο του προϋπολογισμού για εισπραχθέντα πρόστιμα), και επενδύονται σε ασφαλή ομόλογα με σκοπό τη διασφάλιση τόσο του κυρίως ποσού, μέσω δεδουλευμένων τόκων, όσο και της ρευστότητας των ποσών αυτών σε περίπτωση που χρειαστεί να επιστραφεί το πρόστιμο στην οικεία επιχείρηση.

04 Στην περίπτωση προστίμου ή χρηματικής ποινής που δεν καταβάλλεται εμπρόθεσμα, η Επιτροπή πρέπει να αξιώσει την καταβολή τόκων υπερημερίας με επιτόκιο ίδιο με αυτό που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως αυτό ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο έληξε η εν λόγω προθεσμία, προσαυξημένο κατά τρεις μισί εκατοστιαίες μονάδες έως ότου πραγματοποιηθεί η σχετική πληρωμή (επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες)⁶. Εάν ο υπόχρεος στην καταβολή του προστίμου ή της χρηματικής ποινής επιλέξει να καταθέσει τραπεζική εγγύηση αντί να προβεί στην προσωρινή πληρωμή, η εγγύηση αυτή πρέπει να εξασφαλίζει την πληρωμή όχι μόνο του προστίμου ή της χρηματικής ποινής αλλά και τόκων με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένο κατά 1,5 εκατοστιαίες μονάδες.

05 Αφού εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα και εφόσον το πρόστιμο ή η χρηματική ποινή επιβεβαιωθεί από το ΔΕΕ, τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά και οι σχετικοί παραχθέντες τόκοι («απόδοση») εγγράφονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Εφόσον έχει συσταθεί χρηματική εγγύηση, αυτή καταπίπτει δεόντως και τα σχετικά ποσά (τα

⁵ Άρθρο 108, παράγραφοι 1 και 2, του δημοσιονομικού κανονισμού.

⁶ Άρθρο 99, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού.

οποία περιλαμβάνουν το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή και τους τόκους) εγγράφονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ⁷.

06 Εάν το ποσό του προστίμου ή της χρηματικής ποινής έχει προσαυξηθεί με απόφαση του ΔΕΕ, η Επιτροπή πρέπει να αξιώσει την καταβολή του πρόσθετου οφειλόμενου ποσού και να ορίσει προθεσμία για την πληρωμή του. Εφόσον το προσαυξημένο πρόστιμο ή η προσαυξημένη χρηματική ποινή δεν καταβληθεί εμπρόθεσμα, η Επιτροπή πρέπει να αξιώσει την καταβολή τόκων υπερημερίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του ΔΕΕ έως την ημερομηνία πληρωμής (βλέπε σημείο **04**).

07 Σε περίπτωση που το πρόστιμο ή η χρηματική ποινή έχει ακυρωθεί ή μειωθεί στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας, τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά ή, σε περίπτωση μείωσης, το αντίστοιχο μέρος αυτών (συμπεριλαμβανομένης της σχετικής απόδοσης) επιστρέφονται στον ενδιαφερόμενο. Εάν η απόδοση είναι αρνητική, η ζημία αφαιρείται από τα ποσά που πρέπει να επιστραφούν. Σε περίπτωση που έχει συσταθεί χρηματική εγγύηση, αυτή αποδεσμεύεται πλήρως ή, κατά περίπτωση, κατ' αναλογία προς τη μείωση την οποία αποφάσισε το ΔΕΕ⁸.

Πρόσφατη νομολογία

08 Στην απόφασή του της 20ής Ιανουαρίου 2021 αναφορικά με αίτηση αναιρέσεως στο πλαίσιο αγωγής αποζημίωσης, το ΔΕΕ έκρινε ότι κατόπιν της μείωσης ή της ακύρωσης του προσωρινώς καταβληθέντος προστίμου, η Επιτροπή όφειλε να καταβάλει τόκους για την καθυστέρηση στην επιστροφή του προστίμου που ακυρώθηκε ή μειώθηκε, από την ημερομηνία κατά την οποία η επιχείρηση κατέβαλε προσωρινά το πρόστιμο έως την ημερομηνία επιστροφής του σχετικού ποσού⁹. Η απόφαση αυτή υπερβαίνει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 108, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή οφείλει να επιστρέψει το ποσό του προστίμου, κατόπιν προσθήκης σε αυτό (ή αφαίρεσης από αυτό) μόνο της σχετικής απόδοσης.

09 Το ΔΕΕ υποχρέωσε την Επιτροπή να καταβάλει τους εν λόγω τόκους λόγω καθυστέρησης στην επιστροφή ως **αποζημίωση** για τη στέρηση της δυνατότητας εκμετάλλευσης του σχετικού χρηματικού ποσού. Οι τόκοι αυτοί υπολογίζονται βάσει

⁷ Άρθρο 108, παράγραφος 3, του δημοσιονομικού κανονισμού.

⁸ Άρθρο 108, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού.

⁹ Υπόθεση C-301/19 P, αίτηση αναιρέσεως της απόφασης στην υπόθεση T-201/17.

του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένου κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες, από την ημερομηνία προσωρινής καταβολής του προστίμου έως την προβλεπόμενη προθεσμία για την επιστροφή του ακυρωθέντος με την απόφαση προστίμου. Πρόκειται για το επιτόκιο το οποίο διεκδικούσε ο διάδικος ως αποζημίωση. Επίσης, το ΔΕΕ αναγνώρισε την **προσαύξηση του ποσού της εν λόγω αποζημίωσης με τόκους υπερημερίας**, υπολογιζόμενους από την ημερομηνία κατά την οποία η επιχείρηση στην οποία επιβλήθηκε το πρόστιμο άσκησε την αγωγή αποζημίωσης ενώπιον του ΔΕΕ έως την πραγματική ημερομηνία επιστροφής του ποσού της αποζημίωσης από την Επιτροπή, βάσει του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένου κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες. Πρόκειται για το επιτόκιο που εφαρμόζεται κατ' αναλογία με το άρθρο 99, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού.

10 Βάσει της ανωτέρω απόφασης του ΔΕΕ, η «αποζημίωση» που καταβάλλεται στους ενδιαφερόμενους υπό τη μορφή τόκων λόγω καθυστέρησης στην επιστροφή θα πρέπει να καταβάλλεται εφόσον η απόδοση είναι μικρότερη από την αποζημίωση ή εφόσον δεν υφίστανται παραχθέντες τόκοι από τα ποσά των προστίμων που καταβάλλονται προσωρινά στην Επιτροπή, όπως προβλέπεται στις ισχύουσες διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού. Στο πλαίσιο αναίρεσης που έχει ασκηθεί σε παρόμοια υπόθεση¹⁰, η Επιτροπή ζήτησε από το ΔΕΕ να επανεξετάσει τη θέση του όσον αφορά την αναγνώριση αποζημίωσης που συνίσταται σε τόκους λόγω καθυστέρησης στην επιστροφή προστίμων που μειώθηκαν ή ακυρώθηκαν και τα οποία έχουν προσωρινά καταβληθεί. Επί του παρόντος, εκκρεμούν αρκετές υποθέσεις ενώπιον του ΔΕΕ οι οποίες είτε δεν έχουν ακόμη εκδικαστεί σε πρώτο βαθμό είτε μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο αναίρεσης¹¹.

Η πρόταση της Επιτροπής

11 Ανεξαρτήτως της έκβασης της ανωτέρω δικαστικής προσφυγής και άλλων υποθέσεων, η Επιτροπή εκτιμά ότι είναι επείγον να προταθούν νομοθετικά μέτρα, προκειμένου να αποφευχθεί η υπερβολική επιβάρυνση του προϋπολογισμού της ΕΕ, όπως αυτή προκύπτει από την πρόσφατη νομολογία.

¹⁰ Υπόθεση C-221/22 P, κινήθηκε στις 28 Μαρτίου 2022, αίτηση αναίρεσης της απόφασης στην υπόθεση T-610/19.

¹¹ Υποθέσεις T-236/22, T-480/21, T-420/21, T-414/21, T-413/21, T-411/21, T-410/21, T-321/21, T-313/21, T-310/21, T-292/21, T-291/21, T-80/21 και T-94/20.

12 Στις 22 Απριλίου 2022, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για την τροποποίηση του δημοσιονομικού κανονισμού (εφεξής «η πρόταση»). Στις 6 και 16 Μαΐου 2022 αντίστοιχα, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησαν από το ΕΕΣ να εκδώσει γνώμη σχετικά με την πρόταση.

13 Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση της Επιτροπής, η πρόταση σκοπό έχει να διασφαλίσει κατάλληλη αποζημίωση που αντιστοιχεί στη διαχρονική αξία της στέρησης της δυνατότητας εκμετάλλευσης χρηματικών ποσών σε περίπτωση επιστροφής προσωρινά καταβληθέντων προστίμων, άλλων χρηματικών ποινών ή κυρώσεων που ακυρώνονται ή μειώνονται. Η πρόταση προβλέπει επίσης την καταχώριση της εν λόγω αποζημίωσης στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως αρνητικό έσοδο, ώστε να αποφεύγεται κάθε αδικαιολόγητη επίπτωση στο σκέλος των δαπανών και να μπορεί η Ένωση να εκπληρώνει τις απορρέουσες οικονομικές υποχρεώσεις με αποτελεσματικότερο τρόπο.

14 Μέχρι στιγμής, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι έχει καταβάλει συνολικά 2 εκατομμύρια ευρώ ως αποζημίωση κατόπιν αποφάσεων που εξέδωσε το ΔΕΕ στο πλαίσιο δύο υποθέσεων που αφορούν αγωγές αποζημίωσης¹². Βάσει εκτίμησης που πραγματοποίησε η Επιτροπή τον Απρίλιο του 2022 αναφορικά με την έκβαση περατωθεισών υποθέσεων και αγωγών που εκκρεμούν επί του παρόντος ενώπιον του ΔΕΕ, το ποσό των πιθανών αξιώσεων αποζημίωσης από υπόχρεους στην καταβολή προστίμων και χρηματικών ποινών που ακυρώθηκαν ή μειώθηκαν και που έχουν προσωρινά καταβληθεί μπορεί να ανέλθει σε 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

¹² Υποθέσεις T-201/17 και T-610/19.

Γενικές παρατηρήσεις

15 Συνολικά, επιδοκιμάζουμε τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού, καθώς έχουν ως στόχο την εξασφάλιση εύλογης αποζημίωσης υπέρ των επιχειρήσεων και των κρατών μελών στην περίπτωση επιστροφής προσωρινά καταβληθέντος προστίμου ή χρηματικής ποινής που έχει ακυρωθεί ή μειωθεί. Ωστόσο, διατηρούμε ορισμένες επιφυλάξεις επί της πρότασης όσον αφορά τους κανόνες για την εγγραφή του οικονομικού κόστους της αποζημίωσης στον προϋπολογισμό.

16 Μολονότι η Επιτροπή αποκτά μεγαλύτερη ευελιξία σε σχέση με τη διαχείριση του προϋπολογισμού, η πρόταση για την καταχώριση του εν λόγω κόστους ως αρνητικό έσοδο σημαίνει ότι η Επιτροπή δεν θα δεσμεύεται από τις συνήθεις δημοσιονομικές διαδικασίες που εφαρμόζονται επί των δαπανών.

17 Διατυπώνουμε επίσης ειδικά σχόλια σχετικά με τα ακόλουθα ζητήματα:

- α) τον υπολογισμό της αποζημίωσης (βλέπε σημεία [19-21](#)).
- β) τον αντίκτυπο της καταχώρισης αρνητικών εσόδων (βλέπε σημεία [22-25](#)).
- γ) την αποσαφήνιση των τόκων υπερημερίας (βλέπε σημείο [26](#)).
- δ) την εγγραφή στον προϋπολογισμό των οριστικών προστίμων και χρηματικών ποινών (βλέπε σημείο [27](#)).

18 Επισημαίνουμε ότι η πρόταση υποβλήθηκε ενόσω το ΔΕΕ εξετάζει σχετική υπόθεση αίτησης αναίρεσης. Εκκρεμούν επίσης υποθέσεις που αφορούν αποζημιώσεις για πρόστιμα και χρηματικές ποινές (βλέπε σημείο [10](#)). Προτείνουμε στην Επιτροπή να παρακολουθήσει στενά την έκβαση των εν λόγω υποθέσεων και να αξιολογήσει τον αντίκτυπό τους στον δημοσιονομικό κανονισμό.

Ειδικά σχόλια

Αποζημίωση

19 Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, το ποσό των τόκων που καταβάλλονται ως αποζημίωση πρέπει να υπολογίζεται βάσει του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένου κατά 1,5 εκατοστιαίες μονάδες¹³. Επισημαίνουμε ότι το προτεινόμενο επιτόκιο είναι χαμηλότερο από το ορισθέν από το ΔΕΕ επιτόκιο σε πρόσφατη απόφασή του επί αναίρεσης στο πλαίσιο αγωγής αποζημίωσης (ήτοι το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένο κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες), αντιστοιχώντας στο αίτημα της εμπλεκόμενης επιχείρησης.

20 Αναγνωρίζουμε ότι προτείνεται η εφαρμογή του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένου κατά 1,5 εκατοστιαίες μονάδες, κατ' αναλογία του επιτοκίου που εφαρμόζεται όταν ο οφειλέτης παρέχει χρηματική εγγύηση (αντί προσωρινής πληρωμής) για όσο διάστημα διαρκεί η ένδικη διαδικασία (βλέπε σημείο 26). Ωστόσο, η διαφορά μεταξύ του προτεινόμενου στο άρθρο 108, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού επιτοκίου και του επιτοκίου που απορρέει από την ανωτέρω νομολογία εγκυμονεί τον κίνδυνο επιχειρήσεις ή κράτη μέλη να ασκήσουν αγωγές αποζημίωσης ενώπιον του ΔΕΕ, προκειμένου να τους χορηγηθεί μεγαλύτερη αποζημίωση σε σχέση με αυτή που θα λάμβαναν εάν εφαρμοζόταν το προτεινόμενο επιτόκιο.

21 Σημειώνουμε επίσης ότι η Επιτροπή δεν πρότεινε την προσθήκη διάταξης σχετικά με τόκους υπερημερίας (υπολογιζόμενους βάσει του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένου κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες) σε περίπτωση μη επιστροφής της αποζημίωσης εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών (βλέπε σημείο 09). Για λόγους βελτίωσης της σαφήνειας του νομικού κειμένου, προτείνουμε στην Επιτροπή να συμπεριλάβει σχετική διάταξη στις αλλαγές που εισηγείται σε σχέση με το άρθρο 108, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού (βλέπε [παράρτημα Ι](#)), εφαρμόζοντας τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 116, παράγραφος 5, του δημοσιονομικού κανονισμού για τους τόκους υπερημερίας.

¹³ Προτεινόμενο άρθρο 108, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού.

Αρνητικά έσοδα

22 Από δημοσιονομική άποψη, ένα πρόστιμο ή μια χρηματική ποινή καταχωρίζεται ως έσοδο, όταν το οριστικό ποσό έχει βεβαιωθεί και καταβληθεί. Όσο διαρκεί η ένδικη διαδικασία ενώπιον του ΔΕΕ, τα ποσά των προστίμων ή των χρηματικών ποινών δεν εγγράφονται στον προϋπολογισμό. Επί του παρόντος, το οικονομικό κόστος της αποζημίωσης για πρόστιμα ή χρηματικές ποινές που ακυρώθηκαν ή μειώθηκαν καταλογίζονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως δαπάνες στο πλαίσιο του τομέα 7, με τίτλο «Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση».

23 Με τις αλλαγές που προτείνει η Επιτροπή στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού, πρόθεσή της είναι το οικονομικό κόστος των αποζημιώσεων να καταχωρίζεται ως αρνητικό έσοδο, το οποίο θα αφαιρείται από τα προϋπολογισθέντα ποσά των οριστικών προστίμων και χρηματικών ποινών. Κατά τη γνώμη μας, η καταχώριση αποζημίωσης ως αρνητικού εσόδου αντί δαπάνης θα έχει συνολικά ουδέτερη δημοσιονομική επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Αυτό θα μπορούσε μεν να μειώσει την υπερβολική επιβάρυνση του προϋπολογισμού, ωστόσο η Επιτροπή δεν θα δεσμεύεται από τις συνήθεις δημοσιονομικές διαδικασίες που εφαρμόζονται επί των δαπανών, ήτοι δεν θα είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει τις σχετικές με τις μεταφορές πιστώσεων ή/και τους διορθωτικούς προϋπολογισμούς διαδικασίες¹⁴, ώστε να διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα των αναγκαίων πιστώσεων, ή να συμπεριλαμβάνει το ανωτέρω κόστος στο σύνολο των εγκεκριμένων δαπανών εντός των ανώτατων ορίων που προβλέπονται τόσο στο πλαίσιο του συστήματος των ιδίων πόρων¹⁵ όσο και του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου¹⁶.

24 Ο καταλογισμός οικονομικού κόστους ως αρνητικού εσόδου δεν αποτελεί συνήθη δημοσιονομική διαδικασία. Ωστόσο, σημειώνουμε ότι, προκειμένου να ενισχυθεί η χρηματοοικονομική πληροφόρηση, η Επιτροπή σκοπεύει να εισαγάγει χωριστό κονδύλιο του προϋπολογισμού για την καταχώριση των αρνητικών ποσών που καταβάλλονται ως αποζημίωση και αφαιρούνται από τα έσοδα από πρόστιμα και χρηματικές ποινές. Πρόθεσή της είναι επίσης να παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εν λόγω αποζημίωση (παραδείγματος χάριν, τα καταβληθέντα ή οφειλόμενα κατά το τρέχον έτος ποσά και τα εκτιμώμενα για το επόμενο έτος ποσά)

¹⁴ Άρθρα 30 και 44 του δημοσιονομικού κανονισμού.

¹⁵ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την κατάργηση της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ (ΕΕ L 424 της 15.12.2020, p. 1),

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021-2027 (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 11).

στο πλαίσιο των δικαιολογητικών εγγράφων που παρουσιάζει για την έγκριση του προϋπολογισμού και των τροποποιήσεών του.

25 Σύμφωνα με την πρόταση, το οικονομικό κόστος θα καλύπτεται από τα έσοδα που θα προκύπτουν από τα ποσά των προστίμων και των χρηματικών ποινών που καθίστανται οριστικά. Η Επιτροπή θεωρεί ότι σε γενικές γραμμές αυτό θα επαρκεί. Επισημαίνουμε ωστόσο ότι είναι υπαρκτός ο κίνδυνος το επίπεδο των οριστικών προστίμων ή χρηματικών ποινών να μην επαρκεί για την κάλυψη των οφειλόμενων κατά το ίδιο έτος αποζημιώσεων. Αυτό σημαίνει ότι, σε περίπτωση επέλευσης του εν λόγω κινδύνου, οι αποζημιώσεις θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν από άλλα έσοδα ή, ως έσχατη λύση, από πρόσθετες εθνικές εισφορές βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) των κρατών μελών (βλέπε σημείο 27).

Τόκοι υπερημερίας

26 Επιδοκιμάζουμε την προτεινόμενη αλλαγή στο άρθρο 99, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού, με την οποία η αναφορά στον τόκο που καταβάλλεται σε περίπτωση που παρέχεται εγγύηση για την κάλυψη προστίμων ή χρηματικών ποινών (με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένο κατά 1,5 εκατοστιαίες μονάδες) μεταφέρεται στο προτεινόμενο άρθρο 108, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού. Η πρόταση διευκρινίζει ότι οι τόκοι υπερημερίας (με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες) εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες τα ποσά των προστίμων ή των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται μέσω αποφάσεων της Επιτροπής δεν έχουν καταβληθεί ούτε έχουν καλυφθεί από εγγύηση.

Εγγραφή των οριστικών προστίμων και χρηματικών ποινών στον προϋπολογισμό

27 Η εγγραφή οριστικών προστίμων και χρηματικών ποινών στον προϋπολογισμό (όπως προτείνεται στο άρθρο 107, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού) έως το τέλος του έτους που έπεται του έτους κατά το οποίο αυτά κατέστησαν οριστικά θα παρέχει στον προϋπολογισμό της ΕΕ τη δυνατότητα να ανταποκρίνεται με μεγαλύτερη ευελιξία στις χρηματοοικονομικές ανάγκες. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η πρόταση προβλέπει τη δυνατότητα, εφόσον χρειαστεί, τα έσοδα που προέρχονται από πρόστιμα και χρηματικές ποινές να εγγράφονται στον προϋπολογισμό έως το τέλος του έτους που έπεται του έτους κατά το οποίο τα

σχετικά ποσά καθίστανται οριστικά, προκειμένου να καλύπτονται οι οφειλόμενες αποζημιώσεις χωρίς να απαιτείται η χρήση άλλων πηγών εσόδων (βλέπε σημείο 25).

Προτεινόμενες τροποποιήσεις της πρότασης της Επιτροπής

28 Στο *παράρτημα I* παρατίθενται οι αλλαγές που εισηγούμαστε επί της πρότασης και σχετικά σχόλια.

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Τμήμα V, του οποίου προεδρεύει ο Tony Murrphy, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, στις 28 Ιουνίου 2022.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Klaus-Heiner Lehne
Πρόεδρος

Παράρτημα

Παράρτημα Ι – Προτεινόμενες από το ΕΕΣ αλλαγές και σχόλια επί της πρότασης της Επιτροπής

Κείμενο της πρότασης	Προτεινόμενη αλλαγή	Σχόλια
<p>Άρθρο 1 της πρότασης</p> <p>(...)</p> <p>(4)</p> <p>το άρθρο 108 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) (...)</p> <p>β) η παράγραφος 4 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>i) (...)</p> <p>Το ποσό ή το αντίστοιχο μέρος του ποσού που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α) προσαυξάνεται με τόκους με βάση το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εγκρίθηκε η απόφαση επιβολής προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης, προσαυξημένο κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα.</p> <p>ii) (...).</p>	<p>Άρθρο 1 της πρότασης</p> <p>(...)</p> <p>(4)</p> <p>το άρθρο 108 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>α) (...)</p> <p>β) η παράγραφος 4 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>i) (...)</p> <p>Το ποσό ή το αντίστοιχο μέρος του ποσού που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α) προσαυξάνεται με τόκους με βάση το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εγκρίθηκε η απόφαση επιβολής προστίμου, άλλης χρηματικής ποινής ή κύρωσης, προσαυξημένο κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα. Εάν δεν καταβληθεί ο τόκος που προβλέπεται στο</p>	<p>Προτείνουμε να διευκρινιστεί ότι η Επιτροπή ενδέχεται να καταβάλει τόκους υπερημερίας σε περίπτωση που καθυστερήσει να επιστρέψει το ποσό της αποζημίωσης, κατ' εφαρμογή των όρων που προβλέπονται στο άρθρο 116, παράγραφος 5, του δημοσιονομικού κανονισμού για τους τόκους υπερημερίας (βλέπε σημείο 21).</p>

Κείμενο της πρότασης	Προτεινόμενη αλλαγή	Σχόλια
	<p>σημείο i) εντός της προθεσμίας που έχει οριστεί στην απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή, εφόσον δεν έχει οριστεί σχετική προθεσμία, εντός 30 ημερών από την έκδοση της εν λόγω απόφασης, εφαρμόζονται τόκοι υπερημερίας σύμφωνα με το άρθρο 116, παράγραφος 5.</p> <p>ii) (...).</p>	